

Denar.

I. POGLAVJE.

"Pohod armade v Meksiko velja štirinajst milijonov na mesec. Thiers to lahko dokaze. ...Človek mora biti slep, če ne bi opazil, da se večina zbornice manjša; na levi jih je več kot trideset; sam cesar je previdel, da absolutna moč prepa-da, kajti izdal se je za borilca svobode."

Pillerault ne reče ničesar ampak se le hudomušno smeje sam za sebe.

"Da, znano mi je," nadaljuje Moser, "vi menite, da je borza solidna, da so posli izvršni. ... Toda le čakajte na konec. ... V Parizu so preveč podrli in zopet zgradili, čujte! Velika dela so izčrpala male kapitale, in veliki kreditni zavodi, o katerih mislite, da tako sijajno prosperajo — le čakajte, da pride konec, kako bo tedaj grmelo in padalo. ... Poleg tega pa se tudi ljudstvo giblje. Ta mednarodna delavska zveza, katero so pred kratkim ustanovili, da se zboljša položaj navadnih delavcev, ta mi dela velike skrbi. Francije se je polotila želja protesta, revolucionarno gibanje, ki postaja vsak dan bolj občutno. ... Povem vam, črv je v sadju. Vse bo kaput!"

Zdajci se dvigne kričec ugovor. Prokleti Moser je imel gotovo bolna čreva. Toda pri svojem govoru ni spustil izpred oči sosednje mize, kjer sta Mazaud in Amadiu še vedno sedela pri tistem pogovoru. Polagoma se je cele dvorane polotil strah radi tega tajnega pogovora; kaj neki si imata povedati tako skrivnostnega. Prav gotovo je dajal Amadiu naročila in se pripravljaj na coup. Že tri dni so prihajala slaba poročila o delih ob Suez. Moser pomežikne napram poslušalcem in reče ravno tako tiho:

"Ali že veste? Angleži hočejo ob Suezu ustaviti dela. Celo do vojne lahko pride."

To pot pa je zazeblo Pilleraulta, ker omenjena novica je bila v resnici pregrozna. Nevzdržna se je zdelo vsem, in takoj je šla beseda od mize do mize: Anglija je poslala ultimatum, Anglija je zahtevala, da se dela takoj ustavijo. In prav gotovo je Amadiu se pogovarjal z Mazaudom o tej zadevi, in najbrž mu je dajal naročila, naj proda vse sueške akcije. Mrnjanje o paniki je v dvorani postajalo čimdalje glasnejše med ropotanjem krožnikov in rožljanjem žlic in vilic. In v istem trenutku je prišla razburjenost do vrhunca, ko je vstopil mahoma pomočnik borznega velikan, mali Florj, z mehko popolno brado. Hitro izroči svojemu principalu svežemj z naročilnimi listi, katerega je držal v roki, se sklone in gospodarju nekaj zašepne.

"Dobro," odvrne Mazaud kratko in spravi listke v svoj žep.

Potem pa pogleda na uro. "Že dvanajst! Povejte mu, Bertheir, naj me čaka. Tudi vi bodele na mestu. Prinesite brzojavke!"

"Ko flory odide, vzame borzni velikan nekaj listkov iz žepa in začne pogovor z Amadiujem znova. Vsako minuto se je sklonil kak mimoidoči gost k njemu in mu zašepetal besedo (Napačno poročilo — nihče ni vedel odkod je prišlo — se je dvigalo nad gosti kot neurje.

"Kaj ne, da prodaste?" vpraša Moser Salmona.

Nemi smeh slednjega je bil tako skrivnostno prebrisav, da je Moser ostal v negotovosti glede angleškega ultimata; niti vedel ni, da je sam iznajdel ta angleški ultimatum.

"Jaz kupim vse, kar pride!" konča Pillerault z vratolomno baharijo igralca, ki ne premisli prej svojih načrtov. V tesni dvorani je postalo Saccardu vroče. Sklene torej, da povzije svoje špargeljne, in znova se razjezi nad Hureta, na katerega prihod niti računal ni več. On, ki je bil sicer tako hiter v svojih sklepih, že cele tedne ni več vedel, kaj naj stori. Gotovo je čutil v sebi potre-

bo, da se spremeni v popolnoma novega človeka, in mislil je na novo življenje pri upravi ali višji politiki. Zakaj ne bi mogel priti kakor njegov brat v ministerstvo? Špekulacijo ni nič! Še nikdar ni spal na enem milijonu, ne da bi zraven imel dol-gove, in v tej uri bolečnih bojev je pravil sam sebi, da je bil preveč strasten v boju za denar, ki zahteva toliko hladnokrvnosti. Da, mogoče se je celo varal o svojih resničnih zmognostih, mogoče bi v politiki z enim samim skokom prišel do veljave in moči. In vse je bilo sedaj odvisno od besede njegovega brata. Če ga slednji zavrne in zažene z nova v borzno žrelo — no, toliko slabše potem za njega in za druge. Polotil bi se velikega preobrata, o katerem še ni govoril z nikomur, velikansko delo, o katerem je že cele tedne sanjal, in katerega se je skoro sam ustrašil.

Medtem pa je spregovoril Pillerault:

"Mazaud, ali je eksekucija Schollserja gotova?"

"Da," odvrne Mazaud, "danes približno listek. ... Kaj pa hočete? Sicer bi se človek jezil, toda dobil sem o njem skrajno neugodna poročila, in diskontiral sem ga. ... Od časa do časa moramo pač pometati!"

"Zagotavljam mi," pravi Moser, "da sta vaša kolega Jacoby in Dellaroque zgubila nekaj milijonov."

"Ah, bah, pustite naj zgori, česar se ne more rešiti. ... Ta Schlossed gotovo spada k kakim bandi, in nadalje se bo pa-sel na berolinskih ali dunajskih borzah."

Saccard pogleda zdajci Sabatanija; slučajno je zvedel za njegovo skrivno zvezo s Schlosserjem. Mladi mož zdajci mirno plača svoj zajutrek, potem pa pride s hinavsko prijetnostjo italijanskega orientala k Mazaudu, mu stisne roko, kajti bil je njegov klient. Sklone se k njemu in mu da svoje naročilo, katero slednji zapiše na listek.

"Sueške akcije prodaja," šepne Moser, in da pomiri svojo vihamo notranjščino, pristavi naglas:

"No torej, kaj mislite o Suezu?"

Mir nastane v dvorani, vse glave pri sosednjih mizah se ozrejo okoli sebe. To vprašanje se je z nemirnostjo in strahom vnelo v srca vseh. Amadiu je ostal miren, ker ni imel ničesar povedati.

"Sueške akcije so jako dobre," reče zdajci Sabatini, ki je pred odhodom še stopil k Saccardu in mu prijateljsko stisnil desnico.

Rožljanje in ropotanje krožnikov, vilic in nožev je postalo še glasnejše, glasovi so postajali hripavi. Trg pred borzo se je napolnil radovednih ljudij, ki

so čakali, kdaj pridejo natančneje poročila. Elegantno oblečeni gospodje so hiteeli pri vratih noter in ven, pojavilo se je tudi več dam, zgleдалo je pred borzo kot pred ulnjakom, kadar se buče pripravljajo na roj.

Mahoma, baš ko je pričel rezati naročeni sir, začuje Saccard kričec glas. Takoj posluhne.

"Oprostite, dragi moj, ne-mogoče mi je bilo priti poprej."

Konečno je dospel Huret Normanec iz Calvados, z nemrodnim širokim obrazom premetenega kmeta, katerega je vsakdo smatral za bedaka.

"No in?" vpraša Saccard s suhim glasom.

Toda Huretu se ni mudilo; premeteno in previdno pogleda Saccarda, začne jesti, stegne obraz in reče s pritajenim glasom:

"Govoril sem z mogočnim človekom. ... da, v njegovi hiši, danes jutraj. ... o, bil je jako prijazen napram vam."

Potem pa preneha, si zatlači v usta krompir, prime za kozarec in ga zvrne na dušek.

"In potem?"

"In potem, dragec, stvar je taka: vse hoče narediti za vas, kar je v njegovi moči, preskribeti vam hoče prav lepo mesto, toda ne v Franciji. ... n. pr. kot guverner v kaki provinciji, v dobri provinciji, tam bi bili gos-pod in mojster, knez v malem obsegu."

Saccard je postal bled kot smrt.

"Čujte, to je šala! Vi se šalite z menoj! ... Zalkaj pa me takoj ne deportirajo? ... Tako, otresti se me hoče? Naj se le pobriga, da mu konečno v resnici ne bom nadležen!"

Huret je imel polna usta, in zadovoljen je bil.

"Počasi, počasi! Samo dobro vam hočemo! Le pustite, da naredimo vse za vas!"

"Kaj me, tako na stran me stisnejo, a? ... Čujte! Pravkar so mi tu povedali, da cesarstvo ne bo naredilo nobene napake več. Da, vojna z Italijo, Meksiko, vojna s Prusi, vraga, res je. ... Naredili bodejo toliko neumnostij, da se bo cela Francija dvignila in vas vrgla ven!"

Zdaj je bila vrsta na poslan-cu, ki je bil ponižna kreatura ministra, da boječe pogleda okoli sebe.

"No, dovolite, dovolite! Nika-kor se ne morem strinjati z vami. ... Rougon je vse časti vreden mož, nobene nevarnosti ni, dokler je on na mestu. ... Ne, ne govorite nadalje, vi ga ne poznate, prav gotovo ga ne poznate!"

Saccard pa zasikne med zob-mi:

"Radi mene ga lahko obožu-jete, kujta skupaj svoje čarov-

nije. ... Da ali ne, ali mi bo pomagal, da pridem v Pariz na-prej?"

"V Parizu nikdar!"

Ne da bi spregovoril še besedico, pokliče Saccard natakarja, da plača svoj račun, do-čim Huret, ki je poznal te jez-ne izbruhe, mirno uživa naprej svoje kosilo, kajti bal se je govoriti, da ne bi izval škandala.

Ta trenutek pa pride močno vznemirjenje v dvorano. Pravkar je vstopil Gunderman, finančni kralj, mojster borze in sveta, šestdesetletni mož, ka-terega velikanska plešasta gla-va z debelim nosom je nazna-njala trdovratnost in mavor od dela. Nikdar ni hodil na borzo, tudi zastopnika ni pošiljal tja, tudi nikdar ni obedoval v jav-nosti. Toda od časa do časa, baš kakor danes, se je pokazal na javnem prostoru. Obedovati je hotel pri Champeaur. Naročil je kozarec vichy vode. Že dvaj-set let je trpel na želodcu, zato se je moral omejiti na dieto.

Takoj je bilo vse osobje na nogah, in vsi navzoči gostje so se zjedinili. Kako uničujoče je pogledoval Moser tega moža, ki je vedel za vse borzne skriv-nosti, ki je znal delati paniko in mir, kakor Bog vihar in soln-ce.

Ura je pol ene. Mazaud hitro vstane od mize pri Ama-dieu in se prikloni skoro do tal pred bankirjem, od katerega je včasih prejemal kako naročilo. Mnogo gostov, ki so hoteli baš kar zapustiti jedilnico, obstane in se postavi okoli magnata z globoko sklonjenimi hrčtišči. Z bojazljivim spoštovanjem ga opazujejo, dočim on s tresočo roko prime za kozarec in ga ne-se proti ustnom.

Svoje dnij je imel Saccard, pri špekulacijah zemljišča v Monceaux, prepire z Gunder-manom. Nista se mogla razumi-ti — eden je bil človek poln uživanja, drugi pa trezen in mr-zel logik. Že je hotel Saccard oditi, v svoji jezi nad vstopom triumfatorja še bolj podkurjen, ko ga Gunderman pokliče k se-bi.

"Povejte mi, prijatelj, ali je resnica, da bodele opustili po-sle? ... Pri moji veri prav ima-te, bolje je tako!"

To je bil za Saccarda udarec z bičem v obraz; vzravna se v svoji mali postavi in odvrne z ostrim glasom, ki je rezal kot meč:

"Pravkar ustanovljam kredit-ni zavod s kapitalom petindvaj-set milijonov in v kratkem vas obiščem."

In Saccard odide v drenjajoči množici. O, če bi se mu enkrat posrečilo, da bi tem ljudem, ki mu obračajo hrbte, stopil na tilnik, da bi tekmoval s tem kra-ljem denarja, da, mogoče celo zrušil! (Ni se še odločil, da za-pre svojo veliko trgovino z de-

narjem. Toda ali na začne kje drugje, sedaj, ko ga je pustil brat na cedilu, ko ga skušajo stisniti iz arene kot ranjenega vola?

Za trenutek ostane na hodni-ku. Bilo je pravkar ob uri, ko se shaja vse življenje Pariza na tem prostoru, med Rue Mont-marte in Rue Richelieu. Od štirih križajočih cest so drveli na trg vozovi za vozovi med ogromno množico.

Odkar se je izvršil njegov po-lom, se Saccard ni drznil pre-stopiti stopnjic borze, in tudi danes ga je zadrževalo čustvo bolesterne sebičnosti, gotovost, da ga bodejo sprejeli kot pre-

gnanega, da bi stopil po stopaji-cah. Prav tako kot iz spalnice ljubice prepovedani ljubčki me-nijo, da sovražijo ljubico, pa čutijo le še večjo strast do njih tako se je godilo tudi Saccardu. Koraka po kolonadi, grema vrt, kjer se senči v senci košatih kostanjev. V tem drenju, kjer ni bilo cvetic in ne trave, kjer so se sprehajali špekulanti niž-je vrste, toda prežeče je zrl pro-ti borzi, kjer tiči denar, katerega množica oblega, da se vrne nekega dne k tej borzi kot zma-govalec.

Pravkar pride mimo gruča slabših špekulantov, ki prodajajo po cestah vrednostne papir-

je bankrotnih kompanij, in s pomilovanjem hoče mimo, ko zagleda nekoliko na stran de-belega moža, ki je smotril na solncu rubin, katerega mežno-drži v svojih debelih, umazanih rokah.

"Hej, Bush. ... pravkar sem se spomnil, da sem bil k vam namnjen."

Nadaljevanje.

POZOR!
Sprejemeta se dva pošena fam-ta na hrano in stanovanje. 5357 Stanard ave. (98)

Slovenka dobi takoj delo za hiš-na dela. Dobra plača. 4322 St. Clair ave. (97)

POVSOD NA PRODAJ

NEBO

Izvrstna cigareta z ustnikom izjemno ZASTONJ kot božično darilo

Nebo kupone in sprednje dele škatlic. Hranite jih

Vsak sprednji del škatlic je vreden pol centa v gotovini, ali pa šteje kot celi kupon za darila

Kuponi za gotovino v vsaki škatlici

Pošljite za katalog daril
NEBO DEPARTMENT
95 First Street, Jersey City, N. J.

P. Lorillard Co., Inc., New York City. Est. 1760.

Emerson Phonograph. 100 coupons

VRNIMO SE.

Vsi se radi spominjamo dnij, ko smo bili pri polni moči in živahnosti, ko se nam je zdelo, da ima svet za nas samo srečo in veselje. Kaj je povzročilo, da smo spremenili svoje navade, da smo zapustili srednjo pot zmernosti v vsem? Vrnimo se k staremu načinu življenja, k preprosti hrani, k večjemu fizičnemu delu, k svežernu zraku in posebno skrbno pazimo na prebavnost, da preprečimo zaprtje in posledice, slabost in nervoznost. Kakor hitro se ne počutimo dobro zanesimo se

Trinerjevo ameriško grenko vino.

To zdravilo je jako pomenljivo in poveča prebavljanje hrane in vrača tako telesu splošno zdravje, dokler se zopet ne primemo slabih navad. To zdravilo tudi

- olajša prebavne bolečine
- odpravi zaprtje
- ustvari apetit
- pomaga prebavi
- pomnoži prebavljajno moč
- vzdržuje organe aktivne
- prežene nervoznost.

Ojačuje in daje novo moč in energijo, prepreči in ozdravi zaprtje, pomiri glavobol, da olajšanje dekletam in ženam v njih bolesterih, je jako dobro zoper druge boleti.

Cena \$1.00 Po lekarnah.

JOSEPH TRINER,

IZDELOVALEC

1333-39 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Če se hočete izogniti bolečinam, imejte pri rokah Trinerjev liniment in drg-nite z njim telo, kadar začutite najmanjšo revmatično bolečino. Cena 25 in 50c po pošti 35 in 60c.

Tu je nekaj novic za tobakarje.

Vi, ki kadite pipo ali cigarete, imate najboljšo zabavo s tobakom, kakor hitro kupite Prince Albert bobak. Možje, tu je tobak, katerega bodele raje imeli kot vsak drug tobak, ki ste ga kdaj kadili, ker je prijetnega okusa in hladen. Neprestano lahko kadite. Pateniran proces dela to -- nič grizenja.

PRINCE ALBERT

narodno kadenje veselja.

Vsak pihljaj cigarete ali iz pipe je boljši kot zadnji. Nikdar se ne utru-dite kaditi ta tobak, brez obzira koliko kadite. Prav za vaš okus je.

Prince Albert se lahko zvija, dolgo gori, in je najbolj zadovoljiv tobak, kar ste ga kdaj imeli v pipi ali cigareti.

Prince Albert se prodaja v vrečkah po 5c, v škatljah po 10c, pa tudi v eni in pol funtnih humidarij, ki prepre-žijo vlažnost.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, Winston-Salem, N. C.

